

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Koolivõrgu arengutest

Robert Lippin

kesk- ja täiskasvanuhariduse asekanstler

26.08.2020

- **Olevik**

- Üldised trendid
- Saaremaa numbrites

- **Tulevik**

- Strateegiline planeerimine
- Hariduse arengukava 2035 kitsaskohad, sihid ja tegevussuunad
- Numbrid, numbrid, numbrid ...

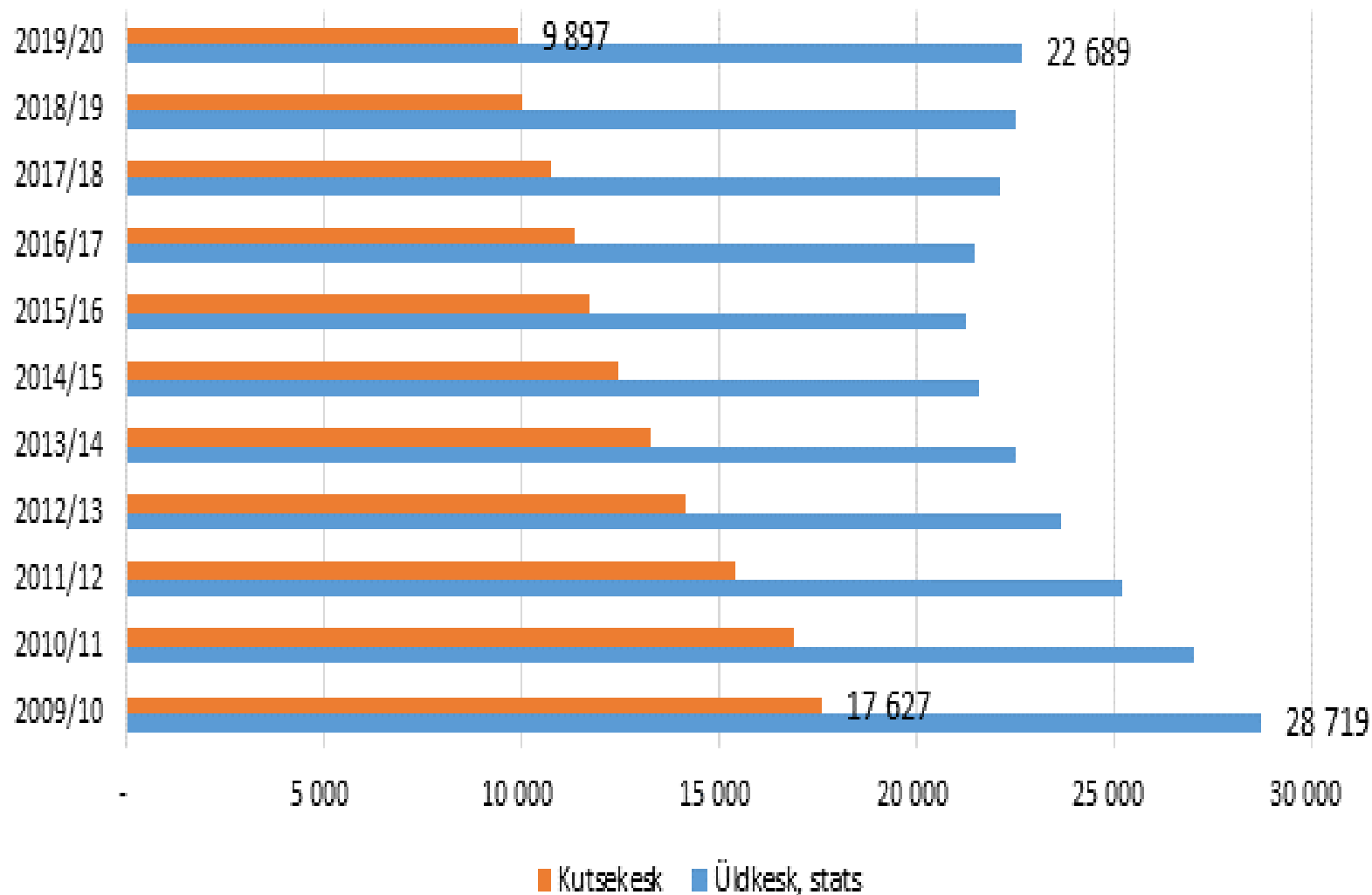

Allikas: <http://www.jzmachtech.com/interactive-displays-in-schools-the-present-and-the-possible-future/>

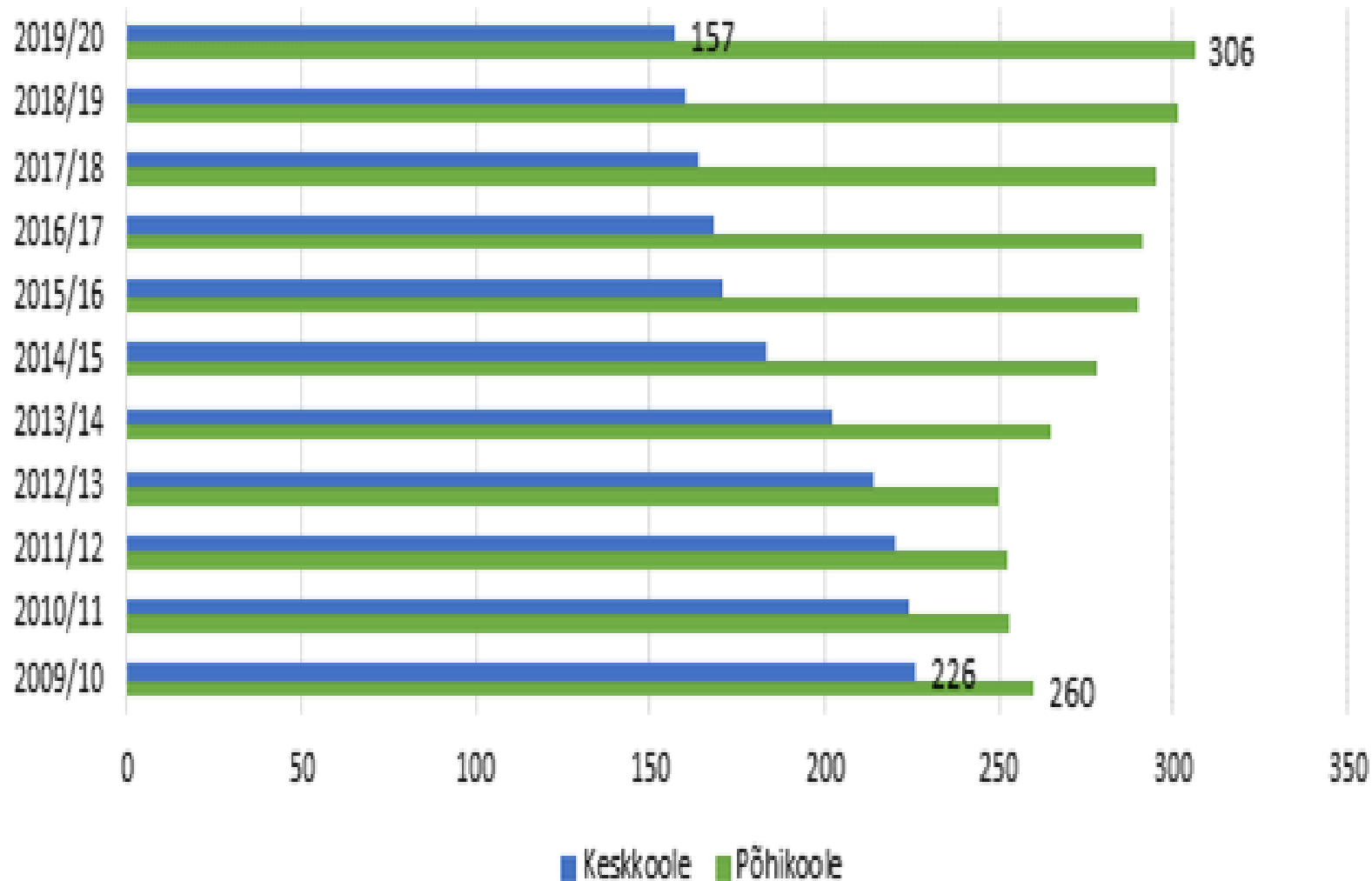
OLEVIK

Õpilaste arv keskhariduse tasemel al 2009/10. õppeaastast

Põhikoolide ja keskkoolide arv al 2009/10. õppeaastast

Kohalike omavalitsustega kokkuleppel loodud RG-d

Noarootsi Gümnaasium	1994
Nõo Realgümnaasium	1994
Viljandi Gümnaasium	2012
Jõgevamaa Gümnaasium	2013
Läänemaa Ühisgümnaasium	2013
Tartu Tamme Gümnaasium	2015
Pärnu Koidula Gümnaasium	2015
Jõhvi Gümnaasium	2015
Võru Gümnaasium	2015
Põlva Gümnaasium	2016
Valga Gümnaasium	2016
Hiumaa Gümnaasium	2016
Viimsi Gümnaasium	2018
Rapla Gümnaasium	2018
Paide Gümnaasium (uued ruumid 2021)	2018
Kohtla-Järve Gümnaasium	2019

Loomisel olevad RG-d

Tabasalu Gümnaasium 2021

Saaremaa Gümnaasium 2021

Laagri Gümnaasium 2022

Rakvere Gümnaasium 2022

Narva Gümnaasium (2 tk) 2023

Rae Gümnaasium 2023

Tallinn RG 1 (Mustamäe) 2023

Tallinn RG 2 (Põhja-Tallinn) 2023

Tallinn RG 3 (Kesklinn) 2023

SAAREMAA GÜMNAASIUM 2021

Põhikoolitaristu nüüdisajastamine

Investeeringuotsused 34 põhikooli kohta 100,8 mln € + KOV 15%.

- ❖ Meede avatud aastast 2015.
- ❖ Kaasajastatakse ca 105 tuhat m², samas vähendatakse pinda ca 93 tuhat m².
- ❖ Investeeringute lõpptähtaeg on 2022.

SAAREMAA NUMBRITES

Saaremaa valla koolides vaid 62% õpetajatel magistrikraad / vastav kvalifikatsioon

Allikas: EHIS 10.11.2019

Kvalifikatsioon	Õpetajate arv	Õpetajate %
Põhiharidus või vastav kvalifikatsioon	1	0%
Keskharidus või vastav kvalifikatsioon	24	6%
Kesk- ja kõrghariduse vaheline kvalifikatsioon	22	6%
Rakenduskõrgharidus või vastav kvalifikatsioon või Bakalaureusekraad või vastav kvalifikatsioon	97	26%
Magistrikraad või vastav kvalifikatsioon	227	60%
Magistri- ja doktorikraadi vaheline kvalifikatsioon	8	2%

Saaremaa valla ja Eesti üldhariduskoolide õpetajate vanuseline jaotus

Allikas: EHIS 10.11.2019

SAAREMAA

Vanuse jaotus	Õpetajate arv	Õpetajate %
kuni 29	14	4%
30-39	40	11%
40-49	70	18%
50-59	164	43%
60+	91	24%
Kokku	379	100%

EESTI

Vanuse jaotus	Õpetajate arv	Õpetajate %
kuni 29	1 440	9%
30-39	2 769	17%
40-49	3 747	24%
50-59	4 531	29%
60+	3 356	21%
Kokku	15 843	100%

Õpetajate tööjõukulutoetuse kasutamise osakaal ja keskmine palk 2019 *Allikas: saldoandmik*

KOV	Õpetajate töötasuks RE toetus	Toetuse kasuta- mise osakaal	Õpetajate palgakulu PK	Toetuse kasuta- mise osakaal PK	Õpetajate palgakulu G	Toetuse kasuta- mise osakaal G
Saaremaa vald	6 979 578	106%	4 712 747	107%	842 259	102%
Kõik KOVid	274 570 180	103%	185 793 040	103%	27 233 537	105%

KOV	Õpetaja keskmine brutopalk €
Saaremaa vald	1 494
Kõik KOVid kokku	1 579

Mis on lähtekoht?

- Strateegiline planeerimine – pikaajaline vaade.
  - 5 a? 10 a? 15 a? 20 a? 25 a?
- Haridussüsteemi väljund tööjõuturule:
  - min 9 aastat;
  - keskmiselt 15-20 aastat;
  - maks ...?
- Haridustaristu eluiga 25-50 aastat.
- Investeeringute Euroopa meister (A. Hansson, Postimees 07.11.2019)
  - Viimase 10 aasta jooksul kulutasid Eesti valitsused 5,4% SKTst riiklikele investeeringutele. Teisel kohal Läti 4,7%. EL keskmine 2,9%. Viimasel kohal Saksamaa.
  - Esmatähtis pole aga kulutatud raha hulk vaid investeeringute mõju infrastruktuuri teenuste kvaliteedile.
  - Meil on palju kasvuruumi projektide prioritseerimises.

Meie kujundame oma hooneid,
aga pärast kujundavad nemad meid.

Winston Churchill, 1943

Strateegiline planeerimine riigi tasandil

Eesti 2035

Hariduse
arengukava
2021-2035

Noortevaldkon-
na arengukava
2021-2035

Eesti keele
arengukava
2021-2035

Eesti teadus- ja
arendustegevuse,
innovatsiooni ning
ettevõtluse
arengukava 2021-
2035

Hariduse arengukava 2021-2035

Üldeesmärk:

Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.

Üldeesmärgi saavutamist toetavad **kolm strateegilist eesmärki:**

- Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemete ja -liikide vahel.
- Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.
- Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

Kitsaskohad

1. **Vastutuse** jagunemine riigi, kohaliku omavalitsuse ja erasektori vahel haridussüsteemis on ebaselge. See raskendab koolivõrgu korrastamist ja haridussüsteemi juhtimist.
2. **Koostöö ja sidusus** haridustasemetel ja -liikidel vahel on ebapiisav. Õppeasutuste konkurents põhi-, kesk- ja kõrghariduse pakkumisel ei ole alati asjakohane. Kohati ei ole dubleerimine otstarbekas.
3. Erinevad õpiteed keskhariduses **ei ole võrdselt väärtustatud**. Õpiteede valikut mõjutavad õppijate elukoht, sugu, päritolu, keeleoskus, soolised stereotüübid jms tegurid, mis takistavad sotsiaalset mobiilsust ja suurendavad hariduslikku segregatsiooni, mis võib kasvada üle sotsiaalmajanduslikuks, kultuuriliseks ja tihti ka regionaalseks segregatsiooniks.
4. **Poiste väljalangevus** põhikoolist on võrreldes tüdrukutega kaks korda suurem. Põhikooli lõpus on poiste seas tüdrukutega võrreldes palju enam madala õppeedukusega õppijaid ning vähem poisse jõuab keskhariduseni. Poiste madalamad tulemused põhikoolis ei tulene erinevustest võimetes, vaid hoiakutest õppimise suhtes jms.
5. **Piiratud ressursside tingimused** väheneb kutse- ja kõrghariduses õppe mitmekesisus ja hariduse piirkondlik kättesaadavus.

Siht 2035

- **Õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele:** haridus on kättesaadav, õppimine on toetatud ning õpivõimalused vastavad õppijate võimetele ja vajadustele. Hariduskorraldus toetab ühiskonna sidusust. Valikurohked õpivõimalused on kättesaadavad kõigis Eesti maakondades.
- **Haridussüsteem:** õpe on õppijast lähtuv, õpivõimalused on valikurohked ning haridustasemete ja -liikide vahel on võimalik sujuvalt ja paindlikult liikuda. Rahastamismudelid toetavad õppe kvaliteeti ja koostööd haridussüsteemis. Haridussüsteemi arendamine on tõenduspõhine, eri valdkondade teadlased on senisest enam kaasatud haridusprotsesside ja -poliitika kujundamisse.
- **Koolivõrk:** õppekeskkonnad toetavad kvaliteetse ja tulevikku suunatud hariduse kättesaadavust. Taristu vastab ruumikvaliteedi põhimõtetele, suureneb taristu ühiskasutus ja ressursitõhusus.
- **Regionaalareng:** arengutõuget vajavatele piirkondadele on loodud erilahendused, mis arvestavad piirkonna kultuurikeskkonna ja arengutaustaga.

Tegevussuunad (1/2)

1. kohalikul omavalitsusel tagada **kodulähedane alusharidus**;
2. muuta **vastutuse jagunemine keskhariduse tasemel** selgemaks, tõhustada riigi ja kohalike omavalitsuste koostööd keskhariduse konsolideerimisel ja korraldamisel, põhjendatud vajaduse korral ja koostööpõhiste lahenduste kujundamisel andes enam vastutust riigile; korrastada alus-, põhi-, kesk- ja kõrghariduse rahastamissüsteem ning tulemus- ja kvaliteediraamistik; teaduse ja kõrghariduse rahastamisel lähtuda õppe-, teadus- ja arendustegevuse terviklikkusest;
3. kohalikul omavalitsusel, kelle pädevuses on põhihariduse korraldus, tagada **kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes**. Kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleb kolmanda kooliastme õpe tagada vähemalt omavalitsuse suuremates keskustes, sh kindlustades vajaduse korral õppes osalemist toetavad teenused, nt transport;

Tegevussuunad (1/2)

4. välja töötada ja rakendada **piirkondlike hariduskeskuste kontseptsioon**, et luua uusi õppevorme ja võimalusi üld-, kutse- ja kõrghariduse ning mitteformaalse õppe, sh noorsootöö sidustamiseks ja üleminekute lihtsustamiseks;
5. välja arendada ja rakendada **kutsevaldkondade tippkeskuste mudel**, mis koondab ühe kutsevaldkonna tippteadmised selle valdkonna arendamiseks koostöös erinevate haridusasutuse ja töömaailmaga;
6. tagada optimaalne kutse- ja kõrgharidust pakkuvate **õppeasutuste arv**;
7. viia **taristu kooskõlla nüüdisaegse õpikäsitusega**, arvestades ruumikvaliteedi põhimõtetega, sh aja- ja asjakohasus, ligipääsetavus, kohandatavus, säästlikkus ja tõhusus, keskkonnasõbralikkus, ohutus, tervislikkus jm.
8. luua tingimused, mis võimaldavad õppijal sujuvalt ja paindlikult liikuda haridustasemete ja -liikide vahel ning tööturule; **töötada välja ja rakendada ühtne keskharidusstandard**, et lõimida üld- ja kutsekeskharidus; luua õppijale tingimused ja võimalused väiksematest osadest (nt **mikrokraadid, koolitusampsud**) koosneva ning õppija vajadustele ja võimetele vastava hariduse omandamiseks;

Statistikaameti prognoos 0-5

	2020	2030	2045	2020 v 2030	2020 v 2045
Harju maakond	35 635	34 468	41 243	-3%	16%
..Tallinn	24 361	24 519	27 851	1%	14%
Hiiu maakond	327	302	223	-8%	-32%
Ida-Viru maakond	5 378	3 423	2 646	-36%	-51%
Jõgeva maakond	1 194	927	625	-22%	-48%
Järva maakond	1 372	922	696	-33%	-49%
Lääne maakond	942	638	498	-32%	-47%
Lääne-Viru maakond	2 834	1 926	1 533	-32%	-46%
Põlva maakond	1 031	803	617	-22%	-40%
Pärnu maakond	4 293	3 411	3 246	-21%	-24%
Rapla maakond	1 669	1 200	1 106	-28%	-34%
Saare maakond	1 509	1 200	1 010	-20%	-33%
Tartu maakond	9 529	8 468	9 235	-11%	-3%
Valga maakond	1 165	875	586	-25%	-50%
Viljandi maakond	2 208	1 631	1 263	-26%	-43%
Võru maakond	1 592	1 261	975	-21%	-39%

Statistikaameti prognoos 5-9

	2020	2030	2045	2020 v 2030	2020 v 2045
Harju maakond	35 202	35 870	38 340	2%	9%
..Tallinn	23 080	23 928	23 787	4%	3%
Hiiu maakond	366	332	213	-9%	-42%
Ida-Viru maakond	5 965	4 199	2 806	-30%	-53%
Jõgeva maakond	1 257	1 106	674	-12%	-46%
Järva maakond	1 512	1 112	733	-26%	-52%
Lääne maakond	1 016	813	536	-20%	-47%
Lääne-Viru maakond	3 094	2 316	1 631	-25%	-47%
Põlva maakond	1 144	939	655	-18%	-43%
Pärnu maakond	4 564	3 884	3 274	-15%	-28%
Rapla maakond	1 924	1 506	1 165	-22%	-39%
Saare maakond	1 629	1 433	1 013	-12%	-38%
Tartu maakond	9 584	8 856	8 746	-8%	-9%
Valga maakond	1 329	966	641	-27%	-52%
Viljandi maakond	2 334	1 962	1 313	-16%	-44%
Võru maakond	1 730	1 480	1 029	-14%	-41%

Statistikaameti prognoos 10-14

	2020	2030	2045	2020 v 2030	2020 v 2045	Klassikomplekte a 20 õpilast		
						2020	2045	2020 v 2045
Harju maakond	35 305	35 698	35 050	1%	-1%	1 765	1 753	-13
..Tallinn	22 960	21 670	21 084	-6%	-8%	1 148	1 054	-94
Hiiu maakond	404	307	233	-24%	-42%	20	12	-9
Ida-Viru maakond	6 769	5 100	2 886	-25%	-57%	338	144	-194
Jõgeva maakond	1 375	1 221	786	-11%	-43%	69	39	-29
Järva maakond	1 610	1 352	776	-16%	-52%	81	39	-42
Lääne maakond	1 091	1 003	590	-8%	-46%	55	30	-25
Lääne-Viru maakond	3 299	2 848	1 736	-14%	-47%	165	87	-78
Põlva maakond	1 278	1 009	714	-21%	-44%	64	36	-28
Pärnu maakond	4 864	4 436	3 308	-9%	-32%	243	165	-78
Rapla maakond	2 009	1 911	1 182	-5%	-41%	100	59	-41
Saare maakond	1 651	1 565	1 066	-5%	-35%	83	53	-29
Tartu maakond	9 377	9 531	8 307	2%	-11%	469	415	-54
Valga maakond	1 482	1 086	731	-27%	-51%	74	37	-38
Viljandi maakond	2 372	2 303	1 434	-3%	-40%	119	72	-47
Võru maakond	1 766	1 625	1 140	-8%	-35%	88	57	-31

Statistikaameti prognoos 15-19

	2020	2030	2045	2020 v 2030	2020 v 2045	Klassikomplekte a 20 õpilast		
						2020	2045	2020 v 2045
Harju maakond	27 486	36 520	35 401	33%	29%	1 374	1 770	396
..Tallinn	18 583	23 837	22 639	28%	22%	929	1 132	203
Hiiu maakond	398	365	281	-8%	-29%	20	14	-6
Ida-Viru maakond	6 527	5 342	2 982	-18%	-54%	326	149	-177
Jõgeva maakond	1 399	1 228	924	-12%	-34%	70	46	-24
Järva maakond	1 435	1 427	874	-1%	-39%	72	44	-28
Lääne maakond	912	960	640	5%	-30%	46	32	-14
Lääne-Viru maakond	3 037	2 939	1 894	-3%	-38%	152	95	-57
Põlva maakond	1 152	1 126	776	-2%	-33%	58	39	-19
Pärnu maakond	4 217	4 501	3 507	7%	-17%	211	175	-36
Rapla maakond	1 673	1 952	1 239	17%	-26%	84	62	-22
Saare maakond	1 410	1 684	1 211	19%	-14%	71	61	-10
Tartu maakond	7 787	9 478	8 422	22%	8%	389	421	32
Valga maakond	1 460	1 260	822	-14%	-44%	73	41	-32
Viljandi maakond	2 229	2 326	1 639	4%	-26%	111	82	-30
Võru maakond	1 689	1 730	1 305	2%	-23%	84	65	-19

Lääne-Eesti piirkond

		2020	2030	2045
0-4	Saare maakond	1 509	1 200	1 010
	Lääne maakond	942	638	498
	Hiiu maakond	327	302	223

2020 v 2030	2020 v 2045
-20%	-33%
-32%	-47%
-8%	-32%

5-9	Saare maakond	1 629	1 433	1 013
	Lääne maakond	1 016	813	536
	Hiiu maakond	366	332	213

-12%	-38%
-20%	-47%
-9%	-42%

10-14	Saare maakond	1 651	1 565	1 066
	Lääne maakond	1 091	1 003	590
	Hiiu maakond	404	307	233

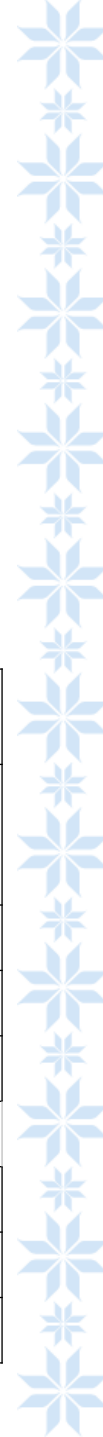
-5%	-35%
-8%	-46%
-24%	-42%

15-19	Saare maakond	1 410	1 684	1 211
	Lääne maakond	912	960	640
	Hiiu maakond	398	365	281

19%	-14%
5%	-30%
-8%	-29%

Klassikomplekte a 20 õpilast		
2020	2045	2020 v 2045
83	53	-29
55	30	-25
20	12	-9

71	61	-10
46	32	-14
20	14	-6

- Haridussüsteemis peab olema pikk vaade!
- Need on meie lapsed ja õpilased!
- Betoon versus sisu (kvaliteet)?
- Mis on kodulähedane kool?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!